

På träningsläger med mujah

Farooq Suhleria har träffat en ung man som varit på mujahedins militära träningsläger i Pakistan.

Idag studerar han vid ett svenskt universitet. Han har brutit helt med sin gamla världsbild och har dessutom fått en helt ny syn på kvinnor.

Hur hamnade han i kampen för jihad? Hur tog han sig därifrån? Här berättar han om sitt liv för Farooq Suhleria.

Personnamn och andra detaljer som skulle kunna identifiera "Abu Akhasha", som till exempel vilket universitet han läser vid, vilket ämne han läser, och var han är född, är utbytta.

Abu Akhasha är en lång, slätrakad man i slutet av tjugoåren. Han är lågmäld och närmast filmstjärnesnygg, och ger knappt ett intryck av sitt militanta förflutna.

Numera läser han litteratur vid Uppsala universitet, men en gång var han en övertygad mujahid som var helt inriktad på att "befria" Kashmir (halva Kashmir är ockuperat av Indien) från det "hinduiska Indiens otrogna klor".

– Jag är fortfarande troende muslim, säger han.

Men han har övergett sin förra våldspräglade världsuppfattning. När hans kusin och barndomsvän Abu Qatada dödades på ett skakande sätt, startade detta en tankekedja som ledde honom bort från militansen. Brytningen med Jihads brödraskap blev plötslig, men när han gick med handlade det om en utdragen process.

Abu Akhasha föddes i en bondefamilj i norra Pakistan, och hade både ambition och tur nog för att ta sig till college. Det var en stor framgång för en familj där nästan ingen hade avslutat folkskolan. Han skickades till en stad i närheten för att studera.

Abu Akhasha kände sig marginaliserad snarare än hotad av den liberala, kosmopolitiska stämningen på college.

Ett antal studentorganisationer hade verksamhet på campus. Alla stora partier hade studentföreningar. Studentpolitiken dominerades tidigare av vänstergrupper, men tog en våldsam vändning när islamister, med statligt stöd, drev ut vänstern. Med några få undantag styrs campusområdena antingen av skjutglada islamister eller av lika våldsamma etniska grupperingar.

Abu Akhasha drogs till det fundamentalistiska Islamiska studentförbundet Jamiat, knutet till Pakistans största fundamentalistiska parti, Jamaat-e-Islami, JI.

– Det var inte deras religiösa inställning som attraherade mig, säger han.

– De var traditionalister. Det tilltalade mig.

Han gick med i Jamiat.

Pakistans militärdiktatorer var generösa mot JI som skulle motverka vänstern på campusområdena och inom fackföreningarna.

När det USA-sponsrade Jihad släpptes lös över Afghanistan blev JI en villig rekryteringsbyrå. Man uppmuntrade sina studentgrupper att skicka så många ungdomar som möjligt till Afghanistan för att utkämpa Jihad.

Jihad är ett ord som ofta förekommer i koranen, och som betyder "sträva på Guds väg" (al-jihad fi sabil Allah. En person som ägnar sig åt Jihad kallas en mujahid.

När den första fasen i det afghanska Jihad började närma sig slutet, utbröt oroligheter i Kashmir med krav på azadi, frihet. Befrielseörelsen i Kashmir var och förblir icke-religiös, men den pakistanska militären såg sin chans att slå mot Indien.

Den pakistanska armén använde ungdomen som gratis kanonmat och sköld mot Indien.

– Vi var inte vana vid att få betalt, säger Abu Akhasha.

– Det är frivilligt – allt för Gud.

Alltså skickades veteranerna från den afghanska Jihad in i Kashmir.

Ji beslöt att gå in i striderna i Kashmir som ombud för den pakistanska militären. En permanent Jihad var nämligen, och är fortfarande, en effektiv rekryteringsstrategi.

"Bara tanken på att vara så stark att man kan skjuta någon i bitar förvrider huvudet på en."

"Den auktoritet jag hade som Jamiat-medlem på campus och studentbostäderna" var också något som höll Abu Akhasha lojal gentemot Jamiat. Han hade ansvar för studentbostäderna. Det var alltså hans plikt att se till att de som bodde där höll sig till anständigt muslimskt uppförande, om nödvändigt med våld.

– Jag gillade min auktoritet, medger han.

Det var förstas också så att Abu Akhasha också måste följa den strikt puritanska uppförandekod som Jamaat hade bestämt för sina medlemmar. Röka fick han inte. Musik var förbjudet. Biografer var förbjudet område. Sport var inte förbjudet, men uppmuntrades inte eftersom det var "slöseri med tid". Han måste också se till att livet på studentbostäderna reglerades enligt islams lära.

Han hamnade givetvis i konflikt med studenter som ville ha fester, lyssna på musik och vägrade att följa klädkoden. Sådana konflikter slutade ofta i knytnävsslagsmål.

– Lyckligtvis förekom inte skjutvapen på vårt campus. Därför blev inte slagsmålen lika blodiga som de kunde bli på en del andra campusområden, minns han.

Pojkarna samlades på hustaket med kikare på kvällarna för att titta in i grannhuset där flickorna bodde. För att få slut på denna omoraliska aktivitet rådde Abu Akhasha kollegelagningen att bygga muren mellan de båda husen så hög att den blev ett skydd för flickornas hus.

– Då klättrade pojkarna i träden med kikare i hand och kikade in genom fönstren, säger han.

– För att få stopp på detta gjorde jag något som jag fortfarande tycker är pinsamt. Jag gav order om att alla träden skulle huggas ner.

Men hur kunde han leva ett puritanskt liv i

hedin

ett samhälle där ungdomarna älskar musik, film, cricket, och droger och pornografi är en del av collegelivet? Kunde han undertrycka alla naturliga känslor genom att utöva en strikt religiositet?

– Det var lätt. Det enda som behövdes var hyckleri, förklarar han.

När han sa till om att träden skulle huggas ner var han själv vanvettigt förälskad i en flicka.

– Det där hyckleriet gjorde att man drev med Jamaataktivisterna. Folk retade oss och påstod att vi var homosexuella. En populär sång på campus löd: Din ko bhai bhai, Raat ko aik hee charpayai (bröder på dagen, älskare på natten), skrattar Abu Akhasha.

På loven brukade Jamaatmedlemmar fara runt till olika maskars (militärläger på arabiska). De resorna ordnades av moderpartiet, JI.

– De här resorna var verkligen inspirerande för ungdomar som förtvivlat längtade efter handling.

Vad var det som var så inspirerande?

Abu Akhasha svarar:

– Bara åsynen av en maskar. Mujahedin i fältuniform som utbildades att offra livet för islam.

– Vi blev tillsagda att kämpa mot Indien och mot icke-muslimer, säger han.

– Vapnen, granaterna, missilerna. Bara tanken på att jag skulle hantera dessa kraftfulla vapen gav en känsla av makt. I den där åldern, mellan 18 och 25, vill man hävda sig. Bara tanken på att vara så stark att man kan skjuta någon i bitar förvrider huvudet på en. Och känslan av makt har förstås ett syfte. Att utplåna de otrogna för att återupprätta islams härlighet.

Abu Akhashas föräldrar borta i den avlägsna byn hade ingen aning om den iver för Jihad sonen utvecklade. Han hittade bara på någon ursäkt för att hålla sig borta på loven. De träningsläger han besökte drevs av al-Badar, ”givetvis i samarbete med den pakistanska militären”.

Al-Badar var en legion som JI byggt upp för den afghanska jihad. I Kashmir fanns Hizb-ul-Mujahideen (HM).

– När JI-ledningen försökte slå ihop dessa båda, revolterade al-Badarchefen. Det var ett gräl om pengar. Al-Badar ville inte förlora kontrollen över tillgångarna, och alltså kom det till fysiska slagsmål mellan HM- och al-Badaranhängare när grupperna hade splittrats.

Abu Akhasha blev inte avskräckt av de småaktiga bråken. Han anmälde sig ändå till ett av al-Badars träningsläger för militär utbildning.

Det var ett effektivt skött läger, i norra Pakistan, omgivet av Himalayas berg.

– Det fanns skyttegravar, skjutbanor, exercisfält och bostäder.

Abu Akhasha håller inte med om att det främst är madrassa-elever (seminarie-elever)

som till sist hamnar hos talibanerna, en be-teckning som numera är mera på modet än mujahid.

– I själva verket dominerades LeT och al-Badar av högt utbildade unga män och yrkesmän som läkare och ingenjörer.

Han håller inte heller med om att det är den pakistanska armén som är ansvarig för konflikten i Kashmir.

– Naturligtvis har den indiska arméns brott mot grundläggande mänskliga rättigheter gett dem goda skäl att hjärntvätta ungdomen mot den indiska armén, säger han.

Enligt hans uppfattning vill militärledningarna i båda länderna se Kashmir brinna så att de kan rättfärdiga stora militärbudgetar.

– Att hålla hatet vid liv är den bästa strategin för militären på båda sidor, säger han.

Han anser att de som beskyddar Jihad-

Kunde han undertrycka alla naturliga känslor genom att utöva en strikt religiositet?
– Det var lätt. Det enda som behövdes var hyckleri.

strukturerna (syftar diskret på den pakistanska militären) har planerat att aktivister med samma klasstatus placeras i samma träningsläger och i samma militära grupper.

När han talar om stämningen i lägret ler han:

– Maten var helt enkelt underbart god och serverades alltid i tid. Jag lovar att den var supergod. En skön tillvaro. Inga bekymmer.

Om utbildningen säger han:

– Varje aktivistgrupp gick igenom samma sak. Först får man fyra veckor. Om man har bestämt sig och gör bra ifrån sig, skickas man på en ny period, tre-fyra månader. På den första kursen lär man sig hantera skjutvapen och granater. På den andra kursen blir det mer avancerad utbildning.

Förutom militär utbildning ”förekom regelbundna lektioner i politik”. Där handlade föreläsningen alltid om ett enda ämne: förhållande till någon mujahid-ledare som på egen hand hade dödat hundratals hinduer (om det gällde Kashmir) eller otrogna kommunister (om det gällde Afghanistan).

Ingen ställde någonsin några frågor. Det förekom inga argument, inga debatter.

– Aldrig. Inga diskussioner. Du har en avvikande åsikt om du har tillgång till alternativa idéer. Vi utsattes aldrig för alternativa tankegångar, förklarar Abu Akhasha.

Demokrati, internationella förhållanden, kvinnors rättigheter, minoriteters rättigheter: inga sådana finesser stack någonsin upp huvudet på dessa lektioner.

– Världen var indelad i vi och dem. Livet var indelat i den jordiska, tillfälliga tillvaron i denna värld, och det eviga livet efteråt.

Efter den första kursen fick Abu Akhasha ansvaret för att samla in donationer till jihad i Kashmir.

– På landet samlade vi in vete. I städerna var det mitt ansvar att placera ut och samla in insamlingslådor för pengar i livsmedelsaffärer. Lådorna stod på disken i affärer vars innehavare stödde jihad. Folket hjälpte oss av hjärtat, säger han.

Han rekryterade också sin kusin och barn- domsvän, Abu Qatada, till saken. Abu Qatada visade sig mycket entusiastisk och överträffade snart Abu Akhasha både i ställning och i militära färdigheter. Han utsågs till emir (befälhavare) för en al-Badar-brigad. Och strax därefter stupade Abu Qatada för indiska kulor i den indiskstyrda delen av Kashmir.

När Abu Akhasha återvände till byn med sin kusins döda kropp var han känslomässigt krossad. Men det var en äldre bybo som besökte familjen för att beklaga sorgen, som bröt jihads förtrollning för honom.

– Har ni någonsin undrat varför barnen till de emirer som driver jihad aldrig stupar i Kashmir? Är det inte för att deras söner studerar vid de bästa universiteten och aldrig går med i jihadbrigaderna?

Den frågan ställde den äldre mannen till de sörjande som samlats i Abu Akhashas hem.

– Denna fråga, eller kalla det protest, övertygade mig genast. Jag visste att sonen till min emir studerade vid ett elituniversitet. Jag gick direkt till en frisör och lät raka av mig skägget, säger han.

Han gav upp sina jihadambitioner och tog jobb på en vapenfabrik, eftersom han hade studerat naturvetenskap.

– När jag såg jättemaskinerna som förvandlade metall och kemikalier till dödliga vapen som kördes ut från fabriken tonvis, då blev jag skakad. Jag ville inte vara en del av den process som i slutändan förintar mänskliga varelser, tillägger han.

Han började leta efter alternativ och anmälde sig till en litteraturkurs. Så småningom tog han examen i engelsk litteratur. Hans inställning till kvinnor ändrades också vid kontakten med universitetstillvaron.

– Jag var ett offer för könsfördomar så till den grad, minns jag, att jag blev rätt besvårad när jag insåg att jag skulle få en kvinnlig lärare, berättar han för Interna-

tionalen.

Han berättar om sin förändrade inställning till kvinnor. Han hade ansett att män ”skulle ha kontrollen över varje aspekt av kvinnors kroppar, deras tal och deras uppförande”.

– Kvinnorna i min släkt är för det mesta kringgårdade av traditioner, som tvingar fram den yttersta isolering och underkastelse under män. Jag kommer ihåg att jag brukade utöva kontroll över familjens kvinnor på alla tänkbara sätt.

– Alltsammans skedde i namn av blygsamhet, beskydd och förebyggande av omoraliska aktiviteter. Jag stödde dem aldrig när det gällde att ägna sig åt spel och lek som pojkar gör, och som kunde hjälpa dem att snabbare utvecklas mentalt och fysiskt. Jag tror inte att islam eller religionen lägger så enfaldiga begränsningar på kvinnor, så som det brukades i detta feodala samhälle, säger han.

Det var Hardys Tess som hjälpte honom att göra sig av med sina ”könsfördomar”. Abu Akhasha säger:

– Jag läste intensivt både engelsk och urdulitteratur som bidrog till att förändra min uppfattning, men när jag läste Thomas Hardys Tess of the d’Urbervilles /brittisk roman från 1891/ ändrade den min inställning totalt. Det var som en U-sväng. Den boken ändrade min uppfattning om kvinnors kyskhet och blygsamhet.

Det handlade inte bara om förändringar i hans uppfattning om kvinnor.

– Att läsa litteratur innebar en total brytning med mitt förflutna. Det öppnade ett fönster till en annan värld, en mera mänsklig och romantisk värld.

Poesins och romanens värld av drömmar betyder mycket för honom. Men han är absolut engagerad när det gäller miljoner andra unga i Pakistan som han tror ”innebär en potentiell armé för kommande jihad om situationen inte förändras”.

Farooq Suhleria
Översättning: Gunvor Karlström